

Olive (जैतुन) branches Symbolize: - Peace
Oliver Lincoln Lundquist.

UNO - UNITED NATION

ऐतिहासिक पृष्ठभूमी:

■ राष्ट्र संघ (League of Nation)

- अष्ट्रियाका राजकुमार आर्किड्युक फर्डिन्यान्डको सर्वियामा हत्या – १९१४ जुन २८ (विश्वयुद्धको तत्कालीन कारण)
- प्रथम विश्वयुद्ध कहिले सुरु भयो – सन् १९१४ जुलाई २८ मा अष्ट्रियाले सर्वियामाथि आक्रमण गरेपछि।
- प्रथम विश्वयुद्धमा प्रत्यक्ष रूपमा ३२ राष्ट्रको सहभागिता थियो।
- यो ४ वर्ष ३ महिना ११ दिन चल्यो (अमेरिका र जर्मनी शक्ति राष्ट्रको रूपमा उदय)
- प्रथम विश्वयुद्धको अन्त्य:- सन् १९१८ नोभेम्बर ११ (जर्मनीले युद्ध विरामको घोषणा गरेपछि विश्वयुद्ध समाप्ती)
- भर्साइलज सन्धि
 - भर्साइलज सन्धि – सन् १९१९ जुन २८ (खरिदार २०७७)
 - भाग र धारा – १५ भाग ४३९ धारा
 - कति वर्षका लागि – २० वर्षका लागि
- विश्व युद्धपछि स्थापना भएको संस्था - राष्ट्रसंघ (League of Nations)
 - राष्ट्रसंघको स्थापना? - १० जनवरी १९२० मा
 - अवधारणा ल्याउने व्यक्ति - विड्रो विल्सन (२८ औं अमेरिकी राष्ट्रपति)
 - स्थापनाका उद्देश्य? – युद्धको संभावनालाई रोकेर स्थायी शान्ती कायम गर्नु, पेरिश शान्ती सम्मेलनका व्यवस्था लागु गर्नु, सावर्जनिक हित कायम गर्नु।
 - प्रधान कार्यालय ? - स्विजरल्याण्डको जेनेभामा।
 - आधिकारीक भाषा ? – फ्रेन्च, अंग्रेजी, स्पेनिस (FES)
 - प्रमुख अंग कति थिए? – ३ वटा (सभा, परिषद् र सचिवालय)
 - यसको पहिलो महासचिव - जेम्स ह्यारिक ड्रयुमण्ड (ब्रिटिस) - १३ वर्षे

❖ दोस्रो जोसेफ लुई (फ्रान्स)-७ वर्ष र तेस्रो सियान लेस्टर (आयरल्याण्ड) - ६ वर्ष गरी जम्मा ३ वटा महासचिवले २६ वर्ष भए।

- राष्ट्रसंघ स्थापना हुँदा ४६ देश थिए भने पछि वृद्धि भई ६२ सम्म सदस्य पुगेको थियो तर समाप्तीकाल सन् १९४६ मा सदस्य संख्या जम्मा ३२ रहेको थियो।

UNO – (संयुक्त राष्ट्र संघ - United Nation Organization)

“विश्व नगरसभा”

- दोस्रो विश्वयुद्ध – सन् १९३९ सेप्टेम्बर १ देखि १९४५ सेप्टेम्बर २ (६ वर्ष १ महिना, प्रथम युद्ध समाप्ति भएको - २१ वर्ष पछि)
- अवधारणा - फ्रैंकलिन डी रुजवेल्ट (Franklin D. Roosevelt) (३२ औं अमेरिकी राष्ट्रपति)
- UNO को स्थापनापूर्वका महत्वपूर्ण सम्मेलनहरू
 - वासिङ्टन सम्मेलन – सन् १९४२ जनवरी १, UNO को नामाकरण, Franklin D. Roosevelt द्वारा
 - डम्बरटन ओक्स सम्मेलन – सन् १९४४ अगष्ट २१, UNO को बडापत्र तयार (अमेरिकी कवि आर्किनाल्ड म्याकलिष्टले गरेका थिए। बडापत्रमा १९ अध्याय १११ धारा र १० हजार शब्द
 - सन् फ्रान्सिस्को सम्मेलन - सन् १९४५ जुन २६, बडापत्रमा हस्ताक्षर (५० देशले हस्ताक्षर, पोल्याण्ड बाहेक)
- हस्ताक्षर - चीन, अमेरिका, फ्रान्स, सोभियत संघ, बेलायत लगायत ५० राष्ट्र र पछिल्लो राष्ट्र पोल्याण्डले हस्ताक्षर गरेपछि हस्ताक्षर गर्ने राष्ट्रको संख्या ५१ पुगी यस संस्थाको स्थापना भएको हो।
- स्थापना – सन् १९४५ अक्टोबर २४ (बडापत्रको धारा ११०)
- संयुक्त राष्ट्रसंघको मुख्य उद्देश्य - अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने
- UNO बडापत्र
 - UNO को बडापत्र १९४५ अक्टोबर २८ देखि लागु भई कार्यरम्भ १० जनवरी १९४६ देखि गरियो।
 - मस्यौदा तयार – अमेरिकी कवि आर्किनाल्ड म्याकलिज (१९ अध्याय, १११ धारा, १० हजार शब्द)

*Note:- A total of 51 original members (or founding members) joined that year; 50 of them signed the Charter at the **United Nations Conference on International Organization** in San Francisco on **26 June 1945**, while **Poland**, which was not represented at the conference, signed it on **15 October 1945**.*

- सदस्य राष्ट्र
 - संस्थापक सदस्य राष्ट्र – ५१ वटा (५१ औ राष्ट्र - अन्तिम पोल्याण्ड, बडापत्रमा हस्ताक्षर -15 October 1945)
 - हाल सदस्य राष्ट्र – १९३ वटा
 - अन्तिम सदस्य राष्ट्र – दक्षिणी सुडान (सन् २०११ जुलाई १४)
 - UNO का पर्यवेक्षक राष्ट्र – २ वटा (होलिसी र प्यालेष्टाइन)
- प्रधान कार्यालय - अमेरिकाको न्यूयार्कको मानहटन टापुमा (760 United Nations Plaza, Manhattan, New York City, USA)
- Motto – “It's your world”
- UNO को पहिलो बैठक कहाँ र कहिले? - १० जनवरी १९४६ मा लण्डनको वेष्ट मिनिष्टरहलमा
- संयुक्त राष्ट्रसंघको सदस्यता त्याग्ने मुलुक कुन हो ? → इण्डोनेसिया (सन् १९६५ मा)

- UNO को सदस्यबाट हटाइएको राष्ट्र?— ताइवान

- in 1971, the People's Republic of China took the permanent seat previously occupied by the Republic of China (Taiwan)

- औपचारिक/आधारीक भाषा:-

- कति वटा? – ६ वटा (SEF CAR – Spanish, English, French, Chinese, Arabic, Russian)
- अन्तिम मान्यता प्राप्त भाषा – अरबिक (18 डिसेम्बर 1973, 28th UN Assembly)

- UN विश्वविद्यालय – जापानको टोकियोमा

- सबभन्दा ठूलो पदक को नाम – नान्सेन

नेपाल र UNO को सम्बन्ध नेपालले संयुक्त राष्ट्रसंघको कहिले सदस्यता पाएको हो ? → १९५५ डिसेम्बर १४

- नेपालले UNOको सदस्यताका लागि पहिलो पटक कहिले आवेदन दियो? – सन् १९४९ फ्रेब्रुअरी १३
- कुन लिपीमा आवेदन दिइएको थियो? – नेवार भाषाको रञ्जना लिपी
- आवेदनका लागि निवेदन लिएर जाने व्यक्ति – पदम बहादुर क्षेत्री (तर सदस्यता पाएन)
- सदस्यता पाएको मिति – सन् १९५५ डिसेम्बर १४ (१६ देशलेसँगै पाएका जसलाई प्याकेज डिल भनिने)

१. नेपाल

५. इटाली

९. लिबिया

१३. बुल्गेरिया

२. जोर्डन

६. अष्ट्रिया

१०. कम्बोडिया

१४. हंगेरी

३. आयरल्याण्ड

७. फिनल्याण्ड

११. लाओस

१५. रोमानिया

४. पोर्चुगल

८. श्रीलङ्का

१२. अल्बानिया

१६. स्पेन

- नेपालसँगै सदस्यता लिने सार्क राष्ट्र श्रीलङ्का हो भने आसियनका कुन कुन हुन्? – कम्बोडिया र लाओस
- सन् १९५६ देखि सहभागिता जनायो। सन् १९५८ देखि शान्ती शेनामा सहभागी हुँदै आएको
- नेपाल UNO को ७२ औं सदस्य राष्ट्र हो। (५७ राष्ट्रले समर्थन गरे)
- UNO को महासभामा पहिलो पटक सहभागी हुने व्यक्ति को हुन्? – चुडा प्रसाद शर्मा
- नेपालको तर्फबाट UNO को लागि पहिलो स्थायी प्रतिनिधि – ऋषिकेश शाह
- नेपालको तर्फबाट (२०१९-२०२३ सम्म) UNO को लागि स्थायी प्रतिनिधि – अमृत राई
- हालको स्थायी प्रतिनिधि – लोकबहादुर थापा (सन् २०२३) **वि.सं. २०८० असार २८ को मन्त्रिपरीषद्को बैठकले परराष्ट्र मन्त्रालयका सहसचिव थापालाई स्थायी प्रतिनिधिमा सिफारिस गरेको हो।**

संयुक्त राष्ट्र संघ (UNO)का उद्देश्य :

- अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति र सुरक्षा कायम राख्नु
- राष्ट्रहरूबीच मैत्रीपूर्ण सम्बन्धको विकास गर्नु
- अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा मानवीय समस्याहरू समाधान गर्न र मौलिक स्वतन्त्रता तथा मानव अधिकारप्रतिसम्मानको प्रवर्धन गर्न सहयोग गर्नु
- यी साझा उद्देश्य प्राप्त गर्न संयुक्त राष्ट्रसंघलाई केन्द्र बनाउनु

संयुक्त राष्ट्र संघ (UNO) का सिद्धान्त :

- राष्ट्रहरूको सार्वभौम समानताको सिद्धान्त
- अन्तर्राष्ट्रिय दायित्वको इमानदारिताका साथ पालनाको सिद्धान्त
- अन्तर्राष्ट्रिय विवादको शान्तिपूर्ण समाधानको सिद्धान्त
- शक्ति र धम्कीको अप्रयोगको सिद्धान्त
- आन्तरिक मामिलामा अहस्तक्षेपको सिद्धान्त
- आपसी सहयोगको सिद्धान्त
- आत्मनिर्णयको सिद्धान्त

आधिकारिक भाषा :

- संयुक्त राष्ट्रसंघले मान्यता दिएका भाषा कति रहेका छन् ? → **६ वटा** (फ्रेन्च, रसियन, अंग्रेजी, स्पेनिश, चाइनिज र अरेविक)
- संयुक्त राष्ट्रसंघले मान्यता दिएको पछिल्लो भाषा कुन हो ? → **अरेविक** (सन् १९७३ मा मान्यता दिएको)
- संयुक्त राष्ट्रसंघको कार्यालय सञ्चालनको माध्यम भाषा कुन कुन हुन् ? → **अंग्रेजी र फ्रेन्च**

सदस्यता :

- २ प्रकारको सदस्यता : पहिलो संस्थापक राष्ट्रको सदस्यता र दोस्रो नयाँ सदस्य बन्ने राष्ट्रको सदस्यता । नयाँ सदस्य बन्ने राष्ट्रले मुख्यत तीन शर्त पूरा गर्नुपर्ने हुन्छ । पहिलो सदस्य बन्न चाहने राष्ट्र शान्तिप्रेमी हुनुपर्ने, दोस्रो वडापत्रमा उल्लेखित दायित्वलाई स्वीकार गर्ने र तेस्रो यी दायित्वहरूलाई पूरा गर्न इच्छुक र सक्षम हुनुपर्ने ।
- यो पृष्ठभूमि भएका राष्ट्रलाई सुरक्षापरिषद्का ५ स्थायी सदस्यसहित ९ सदस्यद्वारा सिफारिश भएपछि महासभाको दुई तिहाई बहुमतबाट अनुमोदन भएको हुनुपर्दछ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको प्रमुख अंगहरू : सुत्र:- मसु आजि अस

१. महासभा

२. सुरक्षा परिषद

३. आर्थिक तथा सामाजिक परिषद

४. जिम्मा जमानी परिषद

५. अन्तर्राष्ट्रिय न्यायालय

६. सचिवालय

१. महासभा

- प्रमुख अंग, सबै राष्ट्रको प्रतिनिधित्व हुने,
- हरेक राष्ट्रबाट ५ प्रतिनिधि र ५ वैकल्पिक प्रतिनिधि हुन्छन्, मताधिकार १ जनालाई मात्र हुन्छ। व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने।
- महासभाको अधिवेशन प्रत्येक वर्ष सेप्टेम्बरको तेस्रो मंगलबार सुरु भएर मध्य डिसेम्बर सम्म चल्छ।
- नेपाल UN महासभा सहभागि – सन १९५६ (११ औं, सहभागि – चुडाप्रसाद शर्मा)
- नेपाल UN महासभाको उपाध्यक्ष – सन १९५८
- नेपालको तरफबाट पहिलो सम्बोधन – बिपि कोइराला (सन १९६०)
- पहिलो महिला अध्यक्ष – विजयालक्ष्मी पण्डित (भारत)

२. सुरक्षा परिषद

- कार्यकारी अंग।
- १५ सदस्य रहने (५ स्थायी र १० अस्थायी २/२ वर्षका लागि चुनिने)
- ५ स्थायी राष्ट्र (ABC FR) – अमेरिका, बेलायत, चीन, फ्रान्स, रुसायिनलाई भिटो प्रयोग गर्ने अधिकार।
- सबैभन्दा बढि पटक अस्थायी सदस्यमा निर्वाचित – जापान (११)
- पहिलोपटक भिटो प्रयोग गर्ने राष्ट्र- **France, UK (30 October 1956)**
- प्यालेस्टाइन प्रश्नको सम्बन्धमा सुरक्षा परिषद्का अध्यक्षलाई संयुक्त राज्य अमेरिकाबाट २९ अक्टोबर १९५६ को पत्र, ३० अक्टोबर १९५६ मा स्वेज संकटको बेला पहिलो पटक VETO POWER प्रयोग गरेको थियो।

- बढीपटक भिटो र पहिलो पटक दोहोरो भिटो प्रयोग गर्ने राष्ट्र- **रुस**
 - *The USSR (Union of Soviet Socialist Republics - 14 December 1955, 16 countries) first to use its veto in 16 February 1946 -लेबनान र सिरियाबाट बेलायती सेना फिर्ता गर्ने सम्बन्धमा प्रस्तावमा संशोधन अस्वीकार गरेपछि।*
- सबभन्दा कम भिटो प्रयोग गर्ने राष्ट्र – **फ्रान्स**
 - *Russia/USSR has used its veto 128 times, the US 85 times, the UK 29 times, China 19 times, and France 16 times,*
- *Application for Membership Nepal - USSR (07 September 1949)*
- *अन्तिम पटक - 24 April 2024 (Russian Federation)*
- १० अस्थायी राष्ट्र महासभाको दुई तिहाई बहुमतबाट निम्न भुगोलका आधारमा चुनिन्छन्;
 - एफ्रो एसियाई क्षेत्रबाट - ५ सदस्य
 - ल्याटिन अमेरिकी क्षेत्रबाट - २ सदस्य
 - पूर्वी यूरोप क्षेत्रबाट - १ सदस्य
 - पश्चिम यूरोप र अन्य राष्ट्रबाट - २ सदस्य

जम्मा १० सदस्य

 - सन् २०२२ जनवरी १ देखि २०२३ डिसेम्बर ३१ सम्मका लागि – ब्राजिल, गोबोन, अल्बानिया, घाना, युएई।(बाग अघायु)
 - सन् २०२३ जनवरी १ देखि २०२४ डिसेम्बर ३१ सम्मका लागि – मोजाम्बिक,जापान,माल्टा, स्वीटजरल्याण्ड,इक्वेडोर(मोजामा सुइ)
 - सन् २०२१ जनवरी १ देखि २०२२ डिसेम्बर ३१ सम्मका लागि चयन भएका राष्ट्रहरु :इन्डिया, मेक्सिको, केन्या, आयरल्यान्ड, नर्वे। (I'M KIN)
 - नेपाल २ पटक सम्म सदस्य भएको १९६९-७० र १९८८-८९।
 - विश्वमा धेरै पटक भएको देश जापान। सार्कमा भारत। सार्कबाट अहिले सम्म सदस्य नभएका भुटान र अफगानिस्तान।

३. अन्तराष्ट्रिय न्यायालय

- न्यायिक अंग, १५ जना (न्यायाधीश) सदस्य रहन्छन्।
- December 16, 1920 , Permanent Court of International Justice को रूपमा स्थापना सन १९४५ बाट UNO अंग।
- सदस्य – १९३ वटा
- अध्यक्ष र उपाध्यक्ष – ३ वर्ष कार्यकाल
- न्यायाधीशहरु महासभा र सुरक्षा परिषदद्वारा ९ वर्षका लागि चुनिन्छन्।
- २ न्यायाधीश एउटै देशबाट निर्वाचित हुन सक्दैनन्तर पुनः अर्को कार्यकालका लागि चुनिन सक्ने।
- महासचिवले भाग लिन नपाउने एकमात्र अंग।
- प्रधान कार्यालय – नेदरल्याण्डको हेग शहरको Peace Place मा रहेको छ।

४. आर्थिक तथा सामाजिक परिषद्

- महासभाको नियन्त्रणमा रहेर काम गर्ने।
- मुख्य कार्य – विशिष्टीकृत संस्थाको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने।
- महासभाद्वारा ३ वर्षका लागि ५४ सदस्य निर्वाचित हुने।

- नेपाल ३ पटक निर्वाचित
- निम्न भौगोलिक विभाजनका आधारमा सदस्य राष्ट्र चुनिने :-
 - अफ्रिकी राष्ट्रबाट - १४ सदस्य
 - एसियाली राष्ट्रबाट - ११ सदस्य
 - ल्याटिन अमेरिकी राष्ट्रबाट - १० सदस्य
 - पश्चिम युरोप र अन्य राष्ट्र (क्यानडा, अष्ट्रेलिया र न्युजिल्याण्ड) समेत - १३ सदस्य
 - पूर्वी युरोपबाट - ६ सदस्य
 - जम्मा - ५४ सदस्य

५. जिम्मा जमानी परिषद्

- कुनै पनि देशको अधिनमा रहेका प्रदेशको सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय दायित्व पूरा गरे नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण गर्ने कार्य थियो।
- ११ प्रदेश ट्रष्ट (उपनिवेश) का रूपमा थिए।
- सन् १९९४ नोभेम्बर मा पलाउ देश स्वतन्त्र भएपछि यो अंग कार्यविहीन भएको।
- हाल निष्कृत्यासर्वाधिक सफल अंगको रूपमा चिनिने।

६. सचिवालय

- प्रशासनिक अंगाएक जना महासचिव - पदावधि (पदावधि ५ वर्ष),
- एक जना उपमहासचिव (पदावधि ४ वर्ष) सन् १९९८ देखि महासचिवको सहयोगीको रूपमा नियुक्ति हुन सुरु।
- महासचिव स्थायी राष्ट्रको हुन पाइदैन।
- उपमहासचिव - सन् १९५७ (५२ औं महासभा, प्रस्ताव - कोफि अन्नान, ५ जना, पहिलो - लुइस फ्रस्ट, ५ औं अमना जे हमेद (नाइजेरिया))

संयुक्त राष्ट्रसङ्घका महासचिवहरू-ट्रिड्याउकु ह्याबुकोबाए

ठाकुर दाइ UK गए हास्टै बोल्लै खेल्दै बसे Girlfriend बनाएर

No.	नाम	देश	पद सम्भालेको मिति	पद छोडेको मिति	विशेषता
1	<u>ट्रिग्भे ली</u>	 नर्वे	२ फेब्रुअरी १९४६	१० नोभेम्बर १९५२	राजीनामा दिएर पदत्याग; पहिलो महासचिव स्केन्डिनेभिया
2	<u>इयाग ह्यामरसोल्ड</u>	 स्विडेन	१० अप्रिल १९५३	१८ सेप्टेम्बर १९६१	हवाई जहाज दुर्घटनामा परी पदमा रहँदै मृत्यु, नोबेल पुरस्कार प्राप्त (१९६१)
3	उथान्त	म्यानमार	३० नोभेम्बर १९६१	१ जनवरी १९७२	एसियाबाट प्रथम महासचिव, UNO लाई बढी अधिकार दिनुपर्छ भन्ने महासचिव।
4	<u>कुर्त वॉल्डहाइम</u>	 अस्ट्रिया	१९७२ जनवरी १	१९८१ डिसेम्बर ३१	
5	<u>ह्यावियर पेरिज डी कोयार</u>	 पेरु	१ जनवरी १९८२	१ जनवरी १९९२	अमेरिकाबाट प्रथम महासचिव
6	<u>बुत्रोस बुत्रोस-घाली</u>	 इजिप्ट	१ जनवरी १९९२	१ जनवरी १९९७	अफ्रिकाबाट प्रथम महासचिव, Agenda for peace, Agenda for Development, को प्रस्ताव। १ कार्यकाल मात्र पूरा

7	कोफी अन्नान	 घाना	१ जनवरी १९९७	१ जनवरी २००७	नोबेल शान्ति पुरस्कार विजेता (२००१) Quit Revolution प्रस्तावना ल्याए।
8	वान कि मुन	 दक्षिण कोरिया	१ जनवरी २००७	२०१६ डिसेम्बर ३१	
9.	एन्टोनियो गुटेरेस	 पोर्चुगल	१ जनवरी २०१७		बहालवाला, Action For Keeping

संयुक्त राष्ट्र संघका महासचिव – एन्टोनियो गुटेरेसको नेपाल भ्रमण

- ◆ नाम? - एन्टोनियो गुटेरेस (पोर्चुगल)
- ◆ कहिले? - वि.स. २०८० कार्तिक १२ देखि १५ गते (२०२३, अक्टोबर २९ देखि १ नोभेम्बर) नेपालको औपचारिक भ्रमण गरेका ।
- ◆ जनवरी २०१७ मा उनले पदभार ग्रहण गरेपछि महासचिव गुटेरेसको यो पहिलो नेपाल भ्रमण हो ।
- ◆ भ्रमणका क्रममा महासचिव गुटेरेसले २०८० कार्तिक १४ गते अपरान्ह ४ (३ अक्टोबर २०२३)मा सङ्घीय संसद्को संयुक्त अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्नेछन् ।
- ◆ नेपाल भ्रमण गर्ने कति औ महासचिव? – ७ औं

नेपाल भ्रमण सम्बन्धित महत्वपूर्ण मिति

मिति	के गरे?/कहाँ गए ?
२०८० कार्तिक १२	नेपाल आएका
२०८० कार्तिक १३	सरगरमाथाको Base Camp को भ्रमण
२०८० कार्तिक १३	पोखरा प्रस्थान
२०८० कार्तिक १४	अन्नपूर्ण Base Camp भ्रमण
२०८० कार्तिक १४	लुम्बिनी भ्रमण
२०८० कार्तिक १४	संघीय संसद्को संयुक्त संसदलाई सम्बोधन
२०८० कार्तिक १५	आफ्नो देश प्रस्थान

नेपाल भ्रमण गर्ने UNO महासचिवहरु – ७ वटा

क्र.स.	महासचिव	भ्रमण मिति	लुम्बिणि भ्रमण
1.	ड्याग ह्यामरशोल्ड	सन् १९५९ मार्च	गरेको
2.	उथान्त	सन् १९६७ अप्रिल	पहिलो
3.	कुर्त वाइल्ट हाइम	सन् १९८१ फेब्रुअरी	गरेको
4.	ह्याभियर पियर द कोयार	सन् १९८९ मार्च	गरेको
5.	कोफी अन्नान	सन् २००१ मार्च	-
6.	वानकी मुन	सन् २००८ नोभेम्बर	गरेको
7.	एन्टोनियो गुटेरेस	सन् २०२३ अक्टोबर २९ -नोभेम्बर १	गरेको (३ अक्टोबर २०२३)

UNO का विशिष्टकृत संस्था

स्वीजरल्याण्डमा प्रधानकार्यालय

सुत्रः - हुलाक को कर्मचारीलाई बौद्धिक श्रम गरी स्वास्थ्य हुने कुरा दुर सञ्चार र जलवायु ले असर पान्छो।

1. विश्व हुलाक संघ (Universal Postal Union) – वर्न, स्वीजरल्याण्ड
2. विश्व बौद्धिक सम्पति संगठन (World Intellectual Property Organization - WIPO) – जेनेभा, स्वीजरल्याण्ड
3. अन्तराष्ट्रिय श्रम संगठन (International Labour Organization -ILO) –

4. विश्व स्वास्थ्य संगठन (World Health Organization -WHO) –
5. अन्तराष्ट्रिय दूरसञ्चार संघ (International Telecommunication Union - ITU) –
6. विश्व जलवायु विज्ञान संगठन (World Meteorological Organization -WMO)

रोममा प्रधानकार्यालय

7. खाद्य तथा कृषि संगठन (Food and Agriculture Organization - FAO)
8. अन्तराष्ट्रिय खाद्य तथा कृषी विकास कोष (International Fund for Agricultural Development - IFAD)

अन्य बाकी

9. संयुक्त राष्ट्र संघिय शैक्षिक , विज्ञान तथा संस्कृति संगठन (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO) – फ्रान्स , पेरिस (November 16, 1945)
10. विश्व पर्यटन संगठन (United Nations World Tourism Organization - UNWTO) – स्पेन, म्याड्रिड
11. अन्तराष्ट्रिय नागरिक उड्यन संगठन (International Civil Aviation Organization- ICAO) – क्यानडा , मन्ट्रियल
12. अन्तराष्ट्रिय सामुन्द्रिक संगठन (International Maritime Organization - IMO) – बेलायत, लण्डन
13. संयुक्त राष्ट्र संघिय औद्योगिक विकास संगठन (United Nations Industrial Development Organization - UNIDO) – अष्ट्रिया, भियाना
14. अन्तराष्ट्रिय मौद्रिक कोष (International Monetary Fund - IMF) – अमेरिक, वासिङटन डिसी
15. विश्व बैंक (WB) – अमेरिका, वासिङटन डिसी
 - अन्तराष्ट्रिय पुनर्निर्माण तथा विकास बैंक (International Bank for Reconstruction and Development - IBRD)
 - अन्तराष्ट्रिय विकास संगठन (International Development Association - IDA)
 - अन्तराष्ट्रिय वित्तिय निगम (International Finance Corporation - IFC)
 - बहुपक्षिय लगानी प्रत्याभुती संस्था (Multilateral Investment Guarantee Agency - MIGA)
 - लगानी विवाद समाधान अन्तराष्ट्रिय केन्द्र (International Centre for Settlement of Investment Disputes - ICSID)

थप जानकारी

- पहिलो विशिष्टिकृत संस्था – ILO (सन् १९४६)
- नेपाल सदस्य भएको पहिलो विशिष्टिकृत संस्था – FAO (सन् १९५१)
- पहिलो सदस्य भएको अन्तराष्ट्रिय संस्था – ECAFE
- UNO स्थापना हुनु भन्दा अगाडी नै स्थापना भएका विशिष्टिकृत संस्था – ४ वटा (खाश्र हुदु – खाद्य,श्रम, हुलाक र दूरसञ्चार)
- अन्तराष्ट्रिय दूरसञ्चार संघ (International Telecommunication Union - ITU) – सन् १८०५

- विश्व हुलाक संघ (Universal Postal Union) – सन् १८७५
- अन्तराष्ट्रिय श्रम संगठन (International Labour Organization -ILO) –सन् १९१९
- खाद्य तथा कृषि संगठन (Food and Agriculture Organization - FAO) – सन् १९४५
- नेपालले UNOको सदस्य हुनु अघि सदस्यता प्राप्त गरेका विशिष्टीकृत संस्था – ३ वटा
 - खाद्य तथा कृषि संगठन (Food and Agriculture Organization - FAO) – सन् १९५१ मा पाएको
 - संयुक्त राष्ट्र संधिय शैक्षिक , विज्ञान तथा संस्कृति संगठन (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO) – सन् १९५३ मा पाएको
 - विश्व स्वास्थ्य संगठन (World Health Organization -WHO) – सन् १९५४ पाएको

N o.	Logo	Official name	Abbreviation	Location (Country)	Location (City)	Estd.	Precursor established	Member states
–		United Nations	UN	 United States	New York City	1945	1920	<ul style="list-style-type: none"> the UN members
Specialized agencies								
1		Food and Agriculture Organization	FAO	 Italy	Rome	1945	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Liechtenstein Cook Islands, Niue
2		International Civil Aviation Organization	ICAO	 Canada	Montreal	1947	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Liechtenstein Cook Islands
3		International Fund for Agricultural Development	IFAD	 Italy	Rome	1977	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Australia, Bahrain, Belarus, Brunei, Bulgaria, Czech Republic, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Monaco, Montenegro, San Marino, Serbia, Singapore, Slovenia, Slovakia, Turkmenistan, Ukraine Cook Islands, Niue
4		International Labour Organization	ILO	 Switzerland	Geneva	1919	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Bhutan, Liechtenstein, Micronesia, Monaco, Nauru, North Korea
5		International Maritime Organization	IMO	 United Kingdom	London	1959	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Afghanistan, Andorra, Bhutan, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Central African Republic, Chad, Eswatini,

								Kyrgyzstan, Laos, Lesotho, Liechtenstein, Mali, Micronesia, Niger, Rwanda, South Sudan, Tajikistan, Uzbekistan	
6		International Monetary Fund	IMF	 United States	Washington, D.C.	1945	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Cuba, Liechtenstein, Monaco, and North Korea; Kosovo 	
7		International Telecommunication Union	ITU	 Switzerland	Geneva	1865	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Palau Vatican City 	obs
8		United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	UNESCO	 France	Paris	1946	1922	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Israel, Liechtenstein, United States Cook Islands, Niue, Palestine 	asso Isra Ma obs NO San
9		United Nations Industrial Development Organization	UNIDO	 Austria	Vienna	1985	1966	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Australia, Brunei, Canada, Estonia, Iceland, Kiribati, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Nauru, New Zealand (as of 31 December 2013), Palau, San Marino, Singapore, Solomon Islands, South Sudan, United Kingdom, United States Palestine^[27] 	obs
10		Universal Postal Union	UPU	 Switzerland	Bern	1874	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Marshall Islands, the Federated States of Micronesia, Palau Vatican City 	men Ter obs
11		World Bank Group	WBG	 United States	Washington, D.C.	1945	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Andorra, Cuba, Liechtenstein, Monaco, North Korea Kosovo 	
12		World Health Organization	WHO	 Switzerland	Geneva	1948	1907	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Liechtenstein Cook Islands, Niue 	asso obs Ma
13		World Intellectual Property Organization	WIPO	 Switzerland	Geneva	1967	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Micronesia, Palau, South Sudan 	obs

								<ul style="list-style-type: none"> • Holy See, Niue 	
1 4		World Meteorological Organization	WMO	 Switzerland	Geneva	1950	1873	<ul style="list-style-type: none"> • the UN members except Equatorial Guinea, Grenada, Liechtenstein, Marshall Islands, Palau, Saint Kitts and Nevis, Saint Vincent and the Grenadines, and San Marino • Cook Islands, Niue 	
1 5		World Tourism Organization	UNWTO	 Spain	Madrid	1974	1925	<ul style="list-style-type: none"> • the UN members except Antigua and Barbuda, Belgium, Belize, Canada, Denmark, Dominica, Estonia, Finland, Grenada, Guyana, Iceland, Ireland, Kiribati, Latvia, Liechtenstein, Luxembourg, Marshall Islands, Micronesia, Nauru, New Zealand, Norway, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Singapore, Solomon Islands, Suriname, Sweden, Tonga, Trinidad and Tobago, Tuvalu, United Arab Emirates, United Kingdom, United States 	
Related organizations									
1 6		Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization Preparatory Commission	CTBTO Prep Com	 Austria	Vienna	1996	—	<ul style="list-style-type: none"> • the UN members except Bhutan, Cuba, Dominica, India, Mauritius, North Korea, Pakistan, Saudi Arabia, Somalia, South Sudan, Syria, Tonga • Cook Islands, Holy See and Niue 	
1 7		International Atomic Energy Agency	IAEA	 Austria	Vienna	1957	—	<ul style="list-style-type: none"> • the UN members except Andorra, Bhutan, Equatorial Guinea, Guinea, Guinea-Bissau, Kiribati, Maldives, Micronesia, Nauru, North Korea, São Tomé and Príncipe, Solomon Islands, Somalia, South Sudan, Suriname, Timor-Leste, Tuvalu • Holy See 	

18		Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons	OPCW	 Netherlands	The Hague	1997	—	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Egypt, Israel, North Korea and South Sudan Cook Islands, Holy See and Niue 	
19		World Trade Organization	WTO	 Switzerland	Geneva	1995	1948	<ul style="list-style-type: none"> the UN members except Algeria, Andorra, Azerbaijan, Bahamas, Belarus, Bhutan, Bosnia and Herzegovina, Comoros, Equatorial Guinea, Eritrea, Ethiopia, Iran, Iraq, Kiribati, Lebanon, Libya, Marshall Islands, Micronesia, Monaco, Nauru, North Korea, Palau, San Marino, São Tomé and Príncipe, Serbia, Somalia, South Sudan, Sudan, Syria, Timor-Leste, Tuvalu, Uzbekistan customs territory members: European Union, Hong Kong, Macau, Chinese Taipei 	observed
20		International Organization for Migration	IOM	 Switzerland	Geneva	1951	—	172 member states	observed

पाठ्यक्रम अनुसार आवश्यकताका आधारमा यो पनि अध्ययन गर्नुहोला ।

विश्व बैङ्क (World Bank)

- अन्तरराष्ट्रिय बैङ्क हो। सन् १९४४ जुलाईमा यसको स्थापना भएको।
- हाल विश्व बैङ्क मा १५७ सदस्य राष्ट्र रहेका छन्।
- २०१९ साल भाद्रा २१ गते नेपाल ले पनि विश्व बैङ्कको सदस्यता प्राप्त गरेको थियो।
- यस अन्तर्गत दुई संस्था रहेका छन् : पुननिर्माण तथा विकासको लागि अन्तरराष्ट्रिय बैङ्क र अन्तरराष्ट्रिय विकास एसोसिएसन। विश्व बैङ्कको लक्ष्य भनेको गरिबी निवारण हो ।

आदर्श वाक्य	विश्वलाई गरिबी मुक्त बनाउन कार्यरत
स्थापना/गठन	जुलाई १९४४;
प्रकार	Monetary International Financial Organization
कानुनी वैधता	सन्धि
प्रधान कार्यालय	<u>वासिङ्टन, डी.सी.</u> , अमेरिका

सदस्यता	१९० राष्ट्र (IBRD) 173 countries (IDA)
प्रमुख व्यक्ति	<ul style="list-style-type: none"> जिम योंग किम (अध्यक्ष) क्रिस्टालिना जर्जिभा (प्रमुख कार्यकारी अधिकृत)

एसियाली विकास बैङ्क (एडीबी)-ADB

- एक क्षेत्रीय विकास बैङ्क हो।
- यसको स्थापना १९ डिसेम्बर १९६६ मा को एसियाली राष्ट्रको आर्थिक विकासको सुहृदीकरणको लागि भएको थियो।
- यसको प्रधान कार्यालय फिलिपिन्सको मनिलामा छ।
- यो बैङ्क संयुक्त राष्ट्र (UN) एसिया तथा सुदुर पूर्वको लागि आर्थिक आयोग (अब यूएनईएससीएपी- UNESCAP) र गैर क्षेत्रीय विकसित राष्ट्रहरु सदस्य सम्मिलित भएको छ।
- यो बैङ्कको स्थापनाकालमा ३१ सदस्य राष्ट्र थिए भने हाल ६७ सदस्य राष्ट्र छन्। जसमध्ये ४८ एसिया तथा प्यासिफिक क्षेत्रबाट छन् भने १९ सदस्य बाहिरबाट छन्।
- एडीबी (ADB) को प्रारूप धेरै हदसम्म वर्ल्ड बैङ्क (विश्व बैंक)को आधारमा बनेको थियो र वर्ल्ड बैङ्क (विश्व बैङ्क) जस्तै यहाँ पनि भोट प्रणालीको व्यवस्था छ जसमा भोटको वितरण सदस्यको पुँजी (लगानी) अनुपातको आधारमा निर्धारण गरिन्छ।

१. प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' द्वारा इटालीको चारदिने भ्रमण कहिले भएको हो ?

A) विसं २०८० साउन ६-९

C) विसं २०८० साउन १६-१९

B) विसं २०८० साउन १६-१९

D) विसं २०८० असार ६-९

नोट:

- भारत भ्रमण – २०८० जेठ १७-२०
- ७८ औं UN महासभामा सहभागि हुन अमेरिका – २०८० भदौ ३० गते
- ४ गते UN महासभामा संबोधन –
- चिन भ्रमण – २०८० असोज ५ गते